หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล และ การพิสูจน์สมมติฐาน

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองของเกษตรกร ศึกษากรณีเกตรกรในท้องที่อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเกษตรกรในพื้นที่ หมู่ 3,4 5 และ 6 ของตำบลไชโย อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง จำนวน 402 คน

การแยกวิเคราะห์ในบทนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์และการอธิบายตารางต่าง ๆ ที่แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้แก่

1.การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการของ - เกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ส่วนที่ 2 เป็นการพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลในการสมมติฐานแต่ละข้อ ซึ่งจะนำเสนอในรูปตารางที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package For Social Science) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เป็นการพิสูจน์สมมติฐานโดยมีคำอธิบายการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน จากนั้นจะเป็นการ

อภิปรายผลของสมมติฐานแต่ละข้อว่าการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานนั้นมีความสอดคล้องกับทฤษฎีหรือไม่อย่างไร

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวมา จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อความ		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	225	56.0
	หญิง	177	44.0
	รวม	402	100.0
2. ระดับอายุ			
	15-30 ปี	28	7.0
	31-40 ปี	92	23.0
	41-50 ปี	92	23.0
	51-60 ปี	82	20.5
	มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	108	26.5
	รวม	402	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ไม่เคยได้รับการศึกษาเลย	8	2.0
ได้รับการศึกษาแต่ไม่จบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	288	71.6
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือสูงกว่า	106	26.4
รวม	402	100.0
4. ขนาดของครัวเรือน		
ไม่เกิน 5 คน	262	65.2
มากกว่า 5 แต่ไม่เกิน 10 คน	136	33.8
มากกว่า 10 คนขึ้นไป	4	1.0
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ความรู้จักประมาณในการกินการใช้		
ต่ำ	82	20.4
ปานกลาง	145	36.1
สูง	175	43.5
รวม	402	100.0
6. ขนาดของพื้นที่ที่ถือครอง		
น้อย	46	11.4
ปานกลาง	101	25.1
มาก	255	63.4
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. รายได้จากการขายผลผลิต		
ต่ำกว่า 30,000 บาท/ปี	224	55.7
30,001-40,000 บาท/ปี	132	32.8
สูงกว่า 40,000 บาท/ปี	46	11.4
รวม	402	100.0
8. ความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิม		
ต่ำ	115	28.6
ปานกลาง	166	41.3
สูง	121	30.1
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. การได้รับข่าวสาร		
น้อย	44	10.9
ปานกลาง	227	56.5
มาก	131	32.6
รวม	402	100.0
10. แหล่งข่าวสารทางหนังสือพิมพ์		
ไม่ได้อ่านเลย	274	68.2
อ่านเป็นบางวัน	126	31.3
อ่านเป็นประจำทุกวัน	2	0.5
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11. แหล่งข่าวสารทางโทรทัศน์		
ไม่ได้ดูเลย	131	32.6
ดูเป็นบางวัน	229	57.0
ดูเป็นประจำทุกวัน	42	10.4
รวม	402	100.0
12. แหล่งข่าวสารทางวิทยุ		
ไม่ได้ฟังเลย	40	10.0
ฟังเป็นบางวัน	310	77.1
ฟังเป็นประจำทุกวัน	52	12.9
รวม	402	100.0
13. ความสัมพันธ์กับราชการ		
ไม่เคยมีการติดต่อเลย	42	10.4
มีการติดต่อในบางครั้ง	280	69.7
มีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอ	80	19.9
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14. ความรู้สึกเมื่อต้องติดต่อกับทางราชการ		
มีความรู้สึกอึดอัดใจ	47	11.7
ไม่มีความรู้สึกประการใด	116	28.9
มีความพึงพอใจ	239	59.5
รวม	402	100.0
15. การเข้ารวมกลุ่มเกษตรกร		
ไม่เคยเลย	115	28.6
น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	175	43.5
เดือนละ 1-4 ครั้ง	104	25.9
มากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	8	2.0
รวม	402	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
16. วัตถุประสงค์ของการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เผยแพร่ความรู้วิชาการ	71	17.7
การปรับปรุงสังคมเกษตรกรและพัฒนาสมาชิก	96	23.9
การรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลผลิต	61	15.2
การจัดหาสินเชื่อบริการสมาชิก	62	15.4
การรับบริการจากรัฐ	127	31.6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลในตารางที่ 5 สามารถอธิบายได้ว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม ในรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 เพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0

2. ระดับอายุของเกษตรกร พบว่า มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี และ 41-50 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 92 คน ร้อยละ 23.0 ส่วนในกลุ่มอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 15-30 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

3. ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาแต่ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือสูงกว่ามีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ ไม่เคยได้รับการศึกษาเลย มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

4. ขนาดของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า มีไม่เกิน 5 คน เป็นกลุ่มสูงสุด จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมา คือ มากกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 10 คน จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และมากกว่า 10 คนขึ้นไป มีเพียง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เท่านั้น

5. ความรู้จักประมาณในการกินการใช้ ซึ่งหมายถึง การยึดถือค่านิยมทางสังคมของบุคคล ปรากฏว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนมากมีความรู้จักประมาณในการกินการใช้ในระดับสูงมากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา คือ ในระดับปานกลาง มีจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และระดับต่ำเป็นกลุ่มน้อยที่สุด คือ จำนวน 82 คน

คิดเป็นร้อยละ 20.4

6. ขนาดของพื้นที่ที่ถือครอง เกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองมาก เป็นจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมา คือ มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองปานกลาง มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองน้อยมีจำนวนเพียง 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4

7. รายได้จากการขายผลผลิตของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปีมีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ 30,001-40,000 บาทต่อปี มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และสูงกว่า 40,000 บาทต่อปี มีจำนวนน้อยที่สุดมีเพียง 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4

8. ความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมของเกษตรกร พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมา คือ อยู่ในระดับสูง มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 และอยู่ในระดับต่ำเป็นกลุ่มน้อยที่สุดมีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6

9. การได้รับข่าวสาร ซึ่งหมายถึงการได้รับเนื้อหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากทางสื่อมวลชน อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารปานกลาง มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ กลุ่มที่ได้รับข่าวสารมาก มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และกลุ่มที่ได้รับข่าวสารน้อยมีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ตามลำดับ

10. แหล่งข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ได้อ่านเลยมีจำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือ อ่านเป็นบางวัน มีจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และอ่านเป็นประจำทุกวันมีเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

11. แหล่งข่าวสารทางโทรทัศน์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ดูเป็นบางวัน มีจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมา คือ ไม่

ได้ดูเลย มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และดูเป็นประจำทุกวันเป็นกลุ่มน้อยที่สุด มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4

12. แหล่งข่าวสารทางวิทยุ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ฟังเป็นบางวัน มีจำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 รองลงมาคือฟังเป็นประจำทุกวัน มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และไม่ได้ฟังเลย มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

13. ความสัมพันธ์กับราชการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อในบางครั้ง จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 รองลงมาคือ มีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอ มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 และไม่เคยมีการติดต่อเลย เป็นกลุ่มที่น้อยที่สุด มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4

14. ความรู้สึกเมื่อต้องติดต่อกับทางราชการ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมา คือ ไม่มีความรู้สึกประการใด มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 และมีความรู้สึกอึดอัดใจ มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

15. การเข้ารวมกลุ่มเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเข้ารวมกลุ่มน้อยกว่า เดือนละ 1 ครั้ง มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา คือ ไม่เคยเข้ารวมกลุ่มเลย มีจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และเข้ารวมกลุ่มมากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เท่านั้น

16. วัตถุประสงค์ของการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ เพื่อการรับบริการจากรัฐเป็นลำดับแรก มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ลำดับที่สอง คือ เพื่อการปรับปรุงสังคมเกษตรและพัฒนาสมาชิก มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ลำดับที่สาม คือ เพื่อเผยแพร่ความรู้วิชาการ มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ลำดับที่สี่ คือ เพื่อการจัดหาสินเชื่อบริการสมาชิก มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ

15.4 และลำดับสุดท้าย คือ การรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลผลิตมีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2

2. ระดับความต้องการของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นตนเอง

ตารางที่ 6 ระดับความต้องการของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่อาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง แสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับความต้องการของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	80	19.9
ปานกลาง	198	49.3
มาก	124	30.8
รวม	402	100.0

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองใน - ระดับปานกลาง มีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาก็คือ ระดับความต้องการมาก มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และมีระดับความต้องการน้อย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 ตามลำดับ

3. ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่นท้องถิ่นของตนเอง

ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
ราคาผลผลิตตกต่ำ	388 (96.5)	-	10 (3.5)	402 (100)
พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต	364 (90.5)	14 (3.5)	24 (6.0)	402 (100)
ราคาผลผลิตไม่แน่นอนมีการขึ้นลงตลอดเวลา	376 (93.5)	8 (2.0)	18 (4.5)	402(100)
หาตลาดขายผลผลิตยาก	230 (57.2)	153(38.1)	19 (4.7)	402(100)
มีปัญหาในเรื่องการขนส่งเพื่อนำผลผลิตไปขาย	195 (48.5)	190(47.2)	16 (4.0)	401(99.7)
เมื่อว่างจากฤดูกาลในการทำการเกษตรไม่สามารถหาอาชีพเสริมทำได้	219 (54.5)	137 (34.1)	46 (11.4)	402(100)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในการให้ความช่วยเหลือ	251(62.4)	133(33.1)	18(4.5)	402(100)
ไม่มีองค์กรที่เป็นตัวแทนในการช่วนต่อรองการขายสินค้าทางการเกษตรให้ได้ราคาที่ต้องการ	328(81.6)	44(10.9)	30(7.5)	402(100)
รายได้จากการขายผลผลิตขาดทุนไม่คุ้มกับการลงทุน	324(80.6)	44(10.9)	33(8.2)	401(99.7)
มีภาวะหนี้สินค้างชำระที่ต้องใช้จ่ายมาก	287(71.4)	88(21.9)	27(6.7)	402(100)
ขาดแคลนแรงงานในการทำการเกษตร	283(70.4)	93(23.1)	26(6.5)	402(100)
มีปัญหาอันเกิดจากความไม่อุดมสมบูรณ์ของที่ดินทำกิน	352(87.6)	40(9.9)	10(2.5)	402(100)
มีปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติ	344(85.6)	36(9.0)	22(5.5)	402(100)

ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการเกษตร	296(73.3)	90(22.4)	16(4.0)	402(100)
ปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัยของตัวท่าน	263(65.4)	121(30.1)	16(4.0)	402(100)

จากข้อมูลในตารางที่ 7 สามารถทำให้ผู้ศึกษาอธิบายได้ว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการวิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง เป็นเรื่องของราคาผลผลิตตกต่ำ จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5 ลำดับที่สอง คือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน มีการขึ้นลงตลอดเวลา มีจำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ลำดับที่สาม คือ พ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต มีจำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ลำดับที่สี่ คือ ปัญหาอันเกิดจากความไม่อุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ดินทำกิน มีจำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 87.6 ลำดับที่ห้า คือ ปัญหาอันเนื่องจากภัยธรรมชาติ มีจำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 ลำดับที่หก คือ ไม่มีองค์กรที่จะเป็นตัวแทนในการช่วยต่อรองการขายสินค้าทางการเกษตร มีจำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 81.6 ลำดับที่เจ็ด คือ รายได้จากการขายผลผลิตขาดทุนไม่คุ้มกับการลงทุน มีจำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 ลำดับที่แปด คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำการเกษตร มีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 73.6 ลำดับที่เก้าคือ มีภาวะหนี้สินค้างชำระที่ต้องใช้จ่ายมาก มีจำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ

71.4 ลำดับที่สิบ คือ ขาดแคลนแรงงานในการทำการเกษตร มีจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 ลำดับที่สิบเอ็ด คือ มีปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยของตัวเอง มีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 ลำดับที่สิบสอง คือ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ มีจำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 ลำดับที่สิบสาม คือ หาตลาดขายผลผลิตยาก มีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 ลำดับที่สิบสี่ คือ เมื่อว่างจากฤดูกาลทำการเกษตรไม่สามารถหาอาชีพเสริมทำในท้องถิ่นได้ มีจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และลำดับสุดท้ายที่เกษตรกรมีความเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นน้อยที่สุด คือ ปัญหาในเรื่องการขนส่งเพื่อนำผลผลิตไปขาย มีจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	ระดับการศึกษา		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	64 (21.6)	16 (15.1)	80 (19.9)
ปานกลาง	154 (52.0)	44 (41.5)	198 (49.3)
สูง	78 (26.4)	46 (43.4)	124 (30.8)
รวม	296 (73.6)	106 (26.4)	402 (100.0)

ค่า x^2 ที่คำนวนได้ = 10.77521 , D.F. = 2

ค่า Significance = .00457

จากตารางที่ 8 สามารถอธิบายได้ว่า ระดับการศึกษากับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า x^2 คือ 10.77521 ได้ค่า Significance .00457 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการยอมรับ

สมมติฐานตั้งไว้ว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูง มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท ที่ว่าระดับการศึกษาของชุมชนย่อมจะส่งเสริมการพึ่งตนเองของชุมชน ทั้งนี้เพราะคนที่มีการศึกษาสูงย่อมมีปัญญาสามารถช่วยตนเองและผู้อื่นได้มาก รวมไปถึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชนได้มาก (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2531:77) แต่มีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการและคณะ (2518:34) ซึ่งได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของชาวนา ในจังหวัดชัยนาท และพบว่าที่ชาวนายึดอาชีพการทำนา ทำไร่อยู่เป็นเพราะชาวนาส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2 เกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดเล็ก น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดใหญ่

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	ขนาดของครัวเรือน		รวม
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	56 (21.4)	24 (17.1)	80 (19.9)
ปานกลาง	134 (51.1)	64 (45.7)	198 (49.3)
สูง	72 (27.5)	52 (37.1)	124 (30.8)
รวม	262 (65.2)	140 (34.8)	402(100.0)

ค่า X^2 ที่คำนวนได้ = 4.12866 , D.F. = 2

ค่า Significance = .12690

จากตารางที่ 9 สามารถอธิบายได้ว่า ขนาดของครัวเรือนกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองไม่มีความสัมพันธ์ที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า x^2 คือ 4.12866 ได้ค่าSignificance .12690 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานได้รับการปฏิเสธ

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดเล็ก น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดใหญ่ แต่ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดเล็กไม่ได้มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากไปกว่าเกษตรกรที่มีครัวเรือนขนาดใหญ่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความขัดแย้งกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการและคณะ (2522:27) ซึ่งทำการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของชาวนาในจังหวัดขอนแก่นและเชียงราย พบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิก 5-7 คน จะมีปัญหาในเรื่องรายได้ไม่พอจ่ายน้อยกว่าครอบครัวที่มีสมาชิกระหว่าง 8 ถึง 10 คนและครอบครัวที่มีสมาชิกมากกว่า 10 คนขึ้นไป และเพื่อจะเพิ่มรายได้ชาวนาจึงมักจะส่งลูกหลานออกไปทำงานนอกท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา มีความต้องการแรงงานในการทำการเกษตรค่อนข้างมากประกอบกับคนในท้องถิ่นจำนวนหนึ่งได้มีการไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ ดังนั้นจึงเกิดการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เกษตรกรจึงมีการดึงแรงงานในครัวเรือนของตนไว้ เพื่อช่วยงานของครอบครัว ซึ่งเป็นการดีกว่าที่จะต้องไปเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานจากผู้อื่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 3 เกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้สูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้ต่ำ

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้จักประมาณในการกินการใช้กับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการในการประกอบอาชีพอยู่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	ระดับความรู้จักประมาณการกินการใช้			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	32(39.0)	28(19.3)	20(11.4)	80(19.9)
ปานกลาง	38(46.3)	93(64.1)	67(38.3)	198(49.3)
สูง	12(14.6)	24(16.6)	88(50.3)	124(30.8)
รวม	82(20.4)	145(36.1)	175(43.5)	402(100.0)

ค่า x^2 ที่คำนวนได้ = 70.37572 , D.F. = 4

ค่า Significance = .00000

จากตารางที่ 10 สามารถอธิบายได้ว่า ความรู้จักประมาณในการกินการใช้กับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า x^2 คือ 70.37572 ได้ค่า Significance .00000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการยอมรับ

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้สูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้ต่ำ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้สูง มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่า เกษตรกรที่มีความรู้จักประมาณในการกินการใช้ต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบท โดยคนที่พึ่งตนเองได้ทางจิตใจนั้นเป็นคนที่เข้มแข็ง มั่นใจว่าจะช่วยตนเองได้ พึ่งตนเองและยังเป็นคนที่รู้จักพอไม่โลภมากเกินไป ไม่มีความอยากดี อยากได้จนเกินความสามารถของตน

โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่ศึกษา ได้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ค่อนข้างที่จะพอใจกับสภาพการดำรงชีวิตในปัจจุบัน การเกิดภาวะหนี้สินก็จะเกิดจากภาวะจำเป็น อันเนื่องมาจากการลงทุนในการทำการเกษตร มิใช่เป็นการใช้จ่ายตามค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสมกับฐานะของตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 4 เกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองมากน่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองน้อย

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของพื้นที่ที่ถือครองกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	ขนาดของพื้นที่ที่ถือครอง			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
ต่ำ	12(26.1)	30(29.7)	38(14.9)	80(19.9)
ปานกลาง	30(65.2)	45(44.6)	123(48.2)	198(49.3)
สูง	4(8.7)	26(25.7)	94(36.9)	124(30.8)
รวม	46(11.4)	101(25.1)	255(63.4)	402(100.0)

ค่า x^2 ที่คำนวนได้ = 23.01190 , D.F. = 4

ค่า Significance = .00013

จากตารางที่ 11 สามารถอธิบายได้ว่า ขนาดของพื้นที่ที่ถือครองกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า X^2 คือ 23.01190 ได้ค่า Significance .00013 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการยอมรับ

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองมาก น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่า เกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองน้อย ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่ถือครองมาก มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดของพื้นที่ที่คือครองน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ หัตถมาศ (2523:20) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยภาวะการทำงานนอกการเกษตรของเกษตรกรในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า ชาวนาที่เป็นเจ้าของที่ดินของตัวเองและถือครองที่ดินขนาดใหญ่ เนื่องจากไม่เสียค่าเช่าที่ดิน จึงค่อนข้างมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าชาวนาที่มีพื้นที่ถือครองขนาดเล็กและต้องเช่านา ซึ่งจะมองว่าการทำนาเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง ชาวนาประเภทหลังจึงมักจะหาทางเปลี่ยนอาชีพด้วยการนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพอย่างอื่น ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่าลักษณะและขนาดของการถือครองที่ดินมีความสำคัญอย่างมากต่อการประกอบอาชีพและเป็นเครื่องกำหนดรายได้ของครอบครัวด้วย โดยผู้ที่มีที่ดินถือครองมากย่อมจะมีฐานะรายได้ความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้มีที่ดินถือครองขนาดเล็ก หรือ ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือต้องเช่านา ซึ่งเป็นผลให้สามารถดำรงชีพและประกอบอาชีพทางการเกษตรอยู่ในท้องถิ่นได้ด้วยความพึงพอใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 5 เกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตต่ำ

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการขายผลผลิตกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	รายได้จากการขายผลผลิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	46(20.5)	28(21.2)	6(13.0)	80(19.9)
ปานกลาง	110(49.1)	70(53.0)	18(39.1)	198(49.3)
สูง	68(30.4)	34(25.8)	22(47.8)	124(30.8)
รวม	224(55.7)	132(32.8)	46(11.4)	402(100.0)

ค่า X^2 ที่คำนวณได้ = 8.01180 , D.F = 4

ค่า Significance = .09115

จากตารางที่ 12 สามารถอธิบายได้ว่า รายได้จากการขายผลผลิตกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์ที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะ ค่า x^2 คือ 8.01180 ได้ค่า Significance .09115 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการปฏิเสธ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตสูงน่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตต่ำ แต่ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตสูง ไม่ได้มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากไปกว่าเกษตรกรที่มีรายได้จากการขายผลผลิตต่ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (1970) จะเห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความต้องการขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก และสามารถเรียงลำดับความสำคัญจากความต้องการระดับต่ำสุดจนถึงสูงสุด ซึ่งประการแรก คือ ความต้องการทางสรีระ ซึ่งเป็นไปเพื่อความอยู่รอดและรายได้จากการขายผลผลิตก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ต้องสนองความต้องการประการแรกของมนุษย์ได้ จึงนำมาตั้งเป็นสมมติฐาน ซึ่งไม่เป็นจริงสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้อาจจะมีความเป็นไปได้ที่ความต้องการในแต่ละระดับมีความซับซ้อนกันได้ กล่าวคือ ในขณะที่บุคคลที่มีความต้องการอยู่ในขั้นหนึ่งก็อาจจะมีความต้องการขั้นอื่นอยู่ด้วย แต่ปริมาณความต้องการอาจไม่เท่ากัน โดยในที่นี้เกษตรกรกำลังต้องการรายได้จากการขายผลผลิต เพื่อการอยู่รอด แต่เกษตรกรก็มีความต้องการความรัก ต้องการคนเข้าใจ ต้องการการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถหาได้จากในท้องถิ่นที่เขาอยู่ เขาอาจจะมีความต้องการในส่วนนี้มากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของแต่ละตัวบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 6 เกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมต่ำ

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นตนเอง	ระดับความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิม			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	28(24.3)	46(27.7)	6(5.0)	80(19.9)
ปานกลาง	63(54.8)	84(50.6)	51(42.1)	198(49.3)
สูง	24(20.9)	36(21.7)	64(52.9)	124(30.8)
รวม	115(28.6)	166(41.3)	121(30.1)	402(100.0)

ค่า X^2 ที่คำนวนได้ = 49.11315 , D.F = 4

ค่า Significance = .00000

จากตารางที่ 13 สามารถอธิบายได้ว่าความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า X^2 คือ 49.11315 ได้ค่า Significance .00000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการยอมรับ

สมมติฐานตั้งไว้ว่าเกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมต่ำ ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมสูง มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความผูกพันกับสังคมท้องถิ่นเดิมต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากสังคมแต่ละสังคมต่างมีแบบแผนการดำเนินชีวิตหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป สมาชิกแต่ละคนย่อมได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมโดยการอบรมให้รู้ระเบียบสังคมทั้งทางทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านคุณค่า ความเชื่อถือ ประเพณีพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งยังผลให้สมาชิกในสังคมนั้นเคยชินกับวัฒนธรรมของตนเองและจะเกิดความรู้สึกแปลกหรือไม่ยอมรับในสิ่งที่แตกต่างไปจากลักษณะเดิมของตน (เสาวคนธ์ สุดสวาสดิ์ 2537:31) โดยมีความสอดคล้องกับที่ Peter Uhlenberg (1973 : 309) ได้กล่าวถึงลักษณะบางประการของผู้ที่ไม่อพยพย้ายถิ่นไปจากท้องถิ่นเดิมของตนว่า เป็นผู้ที่มีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 7 เกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารมา น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารน้อย

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข่าวสารกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นตนเอง	การได้รับข่าวสาร ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม
ต่ำ	12(27.3)	48(21.1)	20(15.3)	80 (19.9)
ปานกลาง	26(59.1)	109(48.0)	63(48.1)	198 (49.3)
สูง	6(13.6)	70(30.8)	48(36.6)	124 (30.8)
รวม	44(10.9)	227(56.5)	131(32.6)	402 (100.0)

ค่า X^2 ที่คำนวนได้ = 9.41350 , D.F. = 4

ค่า Significance = .05156

จากตารางที่ 14 สามารถอธิบายได้ว่าการได้รับข่าวสารกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองไม่มีความสัมพันธ์ที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า X^2 คือ 9.41350 ได้ค่า Significance .05156 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการปฏิเสธ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารมาก น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่า - เกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารน้อย แต่ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารมากไม่ได้มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากไปกว่าเกษตรกรที่มีการได้รับข่าวสารน้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความขัดแย้งกับทฤษฎีการพึ่งตนเองของชุมชนชนบทที่ว่าเทคโนโลยีช่วยในการสื่อสารติดต่อกับชุมชนทำให้ได้ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ การพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี จะทำให้ชุมชนประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากการติดตามข่าวสารต่างๆ จากทางสื่อมวลชนในปัจจุบันมีมากขึ้นแต่เกษตรกรได้มีโอกาสรับรู้ความเป็นไปในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพทางการเกษตรยังค่อนข้างที่จะมีน้อยเมื่อเทียบกับรายการทางภาคบันเทิง ซึ่งจะเป็นเรื่องราวการดำรงชีวิตของคนในสังคมเมืองเป็นส่วนใหญ่ โดยตัวเกษตรกรที่ไม่สามารถที่จะนำความรู้จากทางสื่อสารมวลชล ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง บทบาทของสื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีแต่จะทำให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพตลอดจนการดำเนินชีวิตที่ต่างไปจากเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 8 เกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการต่ำ

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์กับราชการกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	ความสัมพันธ์กับราชการ			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	12(15.0)	56(20.0)	12(28.6)	80(19.9)
ปานกลาง	36(45.0)	140(50.0)	22(52.4)	198(49.3)
สูง	32(40.0)	84(30.0)	8(19.0)	124(30.8)
รวม	80 (19.9)	280(69.7)	42(10.4)	402(100)

ค่า X^2 ที่คำนวนได้ = 7.09616 , D.F. = 4

ค่า Significance = .13089

จากตารางที่ 15 สามารถอธิบายได้ว่า ความสัมพันธ์กับราชการกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองไม่มีความสัมพันธ์ที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะค่า x^2 คือ 7.09616 ,ได้ค่า Significance .13089 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการปฏิเสธ

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง มากกว่าเกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการต่ำ

แต่ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการสูงสูงไม่ได้มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากไปกว่าเกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับราชการต่ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับราชการไม่แตกต่างกันนัก โดยกลุ่มเกษตรจะมีความสัมพันธ์กับราชการระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเกษตรกรในพื้นที่ศึกษาจะค่อนข้างพึ่งตนเองมากกว่าทางราชการในการทำเกษตรกร นอกจากว่าทางราชการจะเข้ามาหาตัวเกษตรเอง ซึ่งจากการสัมภาษณ์เกษตรกร จะพบว่าเฉพาะกลุ่มผู้นำหมู่บ้านเท่านั้น จึงจะมีโอกาสได้ติดต่อกับทางราชการได้อย่างสม่ำเสมอ โดยเกษตรกรทั่วไปถ้าจะติดต่อกับทางราชการ ก็จะต้องติดต่อผ่านผู้นำหมู่บ้านก่อน ความสัมพันธ์กับราชการจึงค่อนข้างที่จะไม่มีผล ทำให้ความต้องการของเกษตรกรในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง มีความแตกต่างกันได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 9 เกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรสูง น่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรต่ำ

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง	การเข้ารวมกลุ่มเกษตรกร			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	24(20.9)	32(18.3)	24(21.4)	80(19.9)
ปานกลาง	59(51.3)	95(54.3)	44(39.3)	198(49.3)
สูง	32(27.8)	48(27.4)	44(39.3)	124(30.8)
รวม	115(100)	175(100)	112 (100)	402(100)

ค่า X^2 ที่คำนวนได้ = 7.26113 , D.F. = 4

ค่า Significance = .12272

จากตารางที่ 16 สามารถอธิบายได้ว่า การเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรกับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพราะค่า X^2 คือ 7.26113 ได้ค่า Significance .12272 ซึ่งสูงกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 แสดงว่าสมมติฐานนี้ได้รับการปฏิเสธ

สมมติฐานตั้งไว้ว่า เกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรสูงน่าจะมีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากกว่าเกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรต่ำ แต่ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรสูงไม่ได้มีความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมากไปกว่าเกษตรกรที่มีการเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรต่ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีความแตกต่างไปจากการศึกษาและผลงายวิจัยหลายเรื่องที่นำมาใช้ในการสนับสนุนเพื่อสร้างทฤษฎีนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ศึกษา โดยในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า จำนวนการเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกรและไม่เข้ารวมกลุ่มในแต่ละกลุ่มเกษตรกรนั้นค่อนข้างที่จะมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แต่ผลที่ออกมาคือ ระดับความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองของเกษตรกรนั้นกลับไม่มีความแตกต่างกันทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่ศึกษา พบว่า การเข้ารวมกลุ่มเกษตรในพื้นที่ศึกษานั้นส่วนใหญ่นั้นจะเป็นแบบทางการซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่มหลัก คือ สังกัดกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และสังกัดกลุ่มสหกรณ์การเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีที่ทำการตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองของจังหวัดและที่สำนักงานเกษตรประจำอำเภอ โดยมีแนวทางดำเนินงานเพื่อการจัดหาสินเชื่อบริการสมาชิกเป็นหลักโดยเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกสามารถที่จะกู้ยืมเงินมาใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ ซึ่งเกษตรกรจะสังกัดได้เพียงกลุ่มเดียวและในการติดต่อกับทางกลุ่มนั้น เกษตรกรสามารถติดต่อได้ด้วยตนเองเลย และไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการเข้ารวมกลุ่ม ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่จะติดต่อกับทางกลุ่มเฉพาะเมื่อเวลาต้องการการกู้ยืมเงินเท่านั้น การเข้ารวมกลุ่มเกษตรกรจึงไม่มีผลต่อความต้องการในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเองของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา.